

๗. กุศลากุศลผลวาพลาปัญหา ๗๔

พระราชชาตรีถามว่า "พระผู้เป็นเจ้านาคเสน กรรมไหนมีกำลังยิ่งกว่า กุศลหรืออกุศล?"

พระเถระเจ้าทูลว่า "ขอถวายพระพร กุศลามีกำลังยิ่งกว่า อกุศลหาอย่างนั้นไม่."

ร. "ข้าพเจ้ายังไม่ยอมรับตามคำว่า 'กุศลามีกำลังยิ่งกว่า อกุศลหาอย่างนั้นไม่' นั้นดอก. ชนทั้งหลายในโลกนี้ เป็นผู้ยังสัตว์มีชีวิตให้ตกลงไป เป็นผู้ถือเอาซึ่งสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ให้ เป็นผู้ประพฤติผิดในกามทั้งหลาย เป็นผู้มักกล่าวปด เป็นผู้ฆ่าซึ่งชาวบ้าน เป็นผู้ประทุษร้ายในหนทาง เป็นผู้หลอกลวงเขา มีปรากฏอยู่, เพราะกรรมอันเป็นบาปมีประมาณเท่านั้น ชนทั้งหลายเหล่านั้นทั้งปวง ย่อมได้ซึ่งกรรมกรรม คือ อันตัดมือ ตัดเท้า ตัดทั้งมือทั้งเท้า ตัดหู ตัดจมูก ตัดทั้งหูทั้งจมูก และพิลังคกาลิกะกรรมกรรม (คือ ผ่ากบาลศีระชะแล้ว เอาคีมคีบก้อนเหล็กแดงใส่ลงในกบาลศีระชะนั้น มันสมองที่เป็นอยู่ในกบาลศีระชะก็ลอยขึ้นบ้างบน) สังขมฤตติกะกรรมกรรม (คือ เชือดคริมฝีปากข้างบน และหนังที่หุ้มหมวกหูทั้งสองข้าง และหลุมคอ แล้วขมวดผมทั้งหมดให้เป็นขดในทีเดียวกันแล้วกระชากออก หนังก็หลุดออกพร้อมกับผม แล้วขัดกบาลศีระชะด้วยกรวดอันหยาบแล้วล้าง กระทำกบาลศีระชะให้เหมือนสีสังข์) ราหุฆะกรรมกรรม (คือ เอาขอกเกี่ยวปากไว้ให้อ้าแล้วจุดไฟไว้ในปาก แล้วเอาเหล็กหมาดสักตั้งแต่หมวดหูกระทั้งปาก โลหิตก็ไหลออกเต็มปาก) โชติมาลิกะกรรมกรรม (คือ พันตัวทั้งหมดด้วยผ้าชุบน้ำมันแล้วจุดไฟเผา) หัตตะปะโชติกะกรรมกรรม (คือ พันมือทั้งสองด้วยผ้าชุบน้ำมันแล้วเอาไฟเผา) เอรกวติกะกรรมกรรม (คือ ฉีกแผ่นหนังตั้งแต่คอลงไปถึงข้อเท้า แล้วผูกนักโทษนั้นไว้ด้วยเชือก แล้วกระชากมา นักโทษนั้นก็เหยียบแผ่นหนังของตนล้มลง) จีรควาลิกะกรรมกรรม (คือ ฉีกแผ่นหนังตั้งแต่คอลงไปถึงสะเอว แล้วฉีกแผ่นหนังตั้งแต่สะเอวลงไปถึงข้อเท้า สรีระมีในเบื้องต่ำของนักโทษนั้น ก็เป็นเหมือนผ้าถุงที่ทำด้วยเปลือกไม้ เพราะแผ่นหนังมีในเบื้องบนมีอยู่) เอนะยยะกรรมกรรม (คือ สอดซี่เหล็กคาบไว้ที่ข้อศอกทั้งสองและเข้าทั้งสอง แล้วค้ำไว้ด้วยหลาวเหล็ก นักโทษนั้นตั้งอยู่บนพื้นด้วยหลาวเหล็กสี่อันที่หลังเขาล้อมนักโทษนั้นนำไฟเข้าเผา ด้วยเห็นกันเหมือนว่า เผาเนื้อทราย) พลิสมังสิกะกรรมกรรม (คือ เอาเบ็ดเกี่ยวปากไว้ทั้งสองข้างแล้วดึงให้หนังเนื้และเอ็นหลุดออก) กหาปณะกรรมกรรม (คือเอาพ้ออันคมเถือสรีระทั้งสิ้นของนักโทษนั้นให้ตกลงที่ละท่าแผ่นกหาปณะ) ขาราปฏิจฉกะกรรมกรรม (คือ พันสรีระของนักโทษนั้นด้วยอาวรุทให้ทั่วแล้วถูดด้วยน้ำสแป ให้หนังและเนื้อเอ็นไหลออกเหลืออยู่แต่ร่างกระดูก) ปลิมปริวัตติกะกรรมกรรม (คือ ให้นักโทษนั้นนอนตะแคง แล้วเอาหลาวเหล็กแทงลงที่ช่องหูให้ทะลุออกช่องกลางติดเนื่องกับแผ่นดิน ที่หลังเขาจับเท้าทั้งสองของนักโทษนั้นเวียนไป) ปลาสิปฐกะกรรมกรรม (คือ ไม่เชือดผิวหนัง ทบกระดูกทั้งหลายด้วยลูกหินบดแล้วจิกผมทั้งหลายยกขึ้น กองเนื้อเท่านั้นมีอยู่ ที่หลังเขารวบผมทั้งหลายเข้าพนักกองเนื้อนั้นไว้ดูจมัดฟาง)

รดด้วยน้ำมันอันร้อนบ้าง ยังสุนัขทั้งหลายให้เคี้ยวกินบ้าง เสียบบนหลาวบ้าง ตัดศีรษะด้วยดาบบ้าง; ชนทั้งหลายบางพวกทำบาปในราตรี ย่อมเสวยผลของบาปนั้นในราตรีนั่นเอง บางพวกกระทำบาปในราตรี ย่อมเสวยผลในกลางวัน, บางพวกกระทำในกลางวัน ย่อมเสวยผลในราตรี, บางพวกต่อสองวัน สามวันล่วงไปจึงเสวยผล;ชนทั้งหลายเหล่านั้น แม้ทั้งปวง ย่อมเสวยผลในทิวสุทธรมที่เดียว. มีหรือ พระผู้เป็นเจ้าใคร ๆ ให้ทานทั้งบริวารแก่บุคคลคนหนึ่ง หรือสองคน สามคน สี่คน ห้าคน สิบคน ร้อยคน พันคน แสนคน แล้วได้เสวยโภคทรัพย์ยศ หรือความสุขซึ่งเป็นไปในทิวสุทธรม หรือได้เสวยโภคทรัพย์เป็นต้นนั้น ด้วยศีลหรืออุโบสถกรรม?"

ถ. "มีอยู่ ขอถวายพระพร บุรุษสี่คนให้ทาน สมาทานศีล ทำอุโบสถกรรม ถึงซึ่งยศในทิวโลกชื่อ ไตรทศ (ชั้นดาวดึงส์) โดยอัตภาพนั้นนั่นเอง ในทิวสุทธรมที่เดียว."

ร. "ใครบ้าง?"

ถ. "พระเจ้ามณฑาตุราชหนึ่ง พระเจ้านิมิราชหนึ่ง พระเจ้าสาธินราชหนึ่ง คุณติลคนธรรพหนึ่ง."

ร. "ชื่อที่พระผู้เป็นเจ้ากล่าวนั้นเป็นชื่อลึกลับ โดยพันแห่งพิภพมิใช่อันเดียว, และชื่อนั้นปรากฏแก่จักขุของเราทั้งสองไม่ได้; ถ้าพระผู้เป็นเจ้าสามารถ ก็จงกล่าวในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้ายังมีพระชนม์อยู่ ณ ภาพเป็นปัจจุบัน."

ถ. "ในภพเป็นปัจจุบัน ทาสชื่อปุลณณะถวายโภชนะแก่พระสารีบุตรเถระ ได้รับที่เสวยสุขาในวันนั้น ปรากฏนามว่าปุลณณะเสวยสุขาในกาลนั้น. นางโคปาลมาตาเทวีถวายบิณฑบาตแก่พระมหากัจจายนเถระผู้มีตบเป็นทีแปด ด้วยกหาปณะทั้งแปดที่ชายผมทั้งหลายของตนได้มา ได้ถึงที่อัศรมเสีแห่งพระเจ้ายุเทนในวันนั้น. นางสุบปิยาอุบาสิกา ถวายเนื้อล่าด้วยเนื้อที่ขาของตนแก่ภิกษุใช้รูปใดรูปหนึ่งในวันที่สองเป็นผู้มีแผลหาย มีผิวหาโรคมิได้. นางมัลลิกาเทวีถวายก้อนขนมกุมาสคังคินแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้เป็นอัศรมเสีแห่งพระราชโกลนในวันนั้นเอง. นายสุมนมาลาการบูชาพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยดอกมะลิแปดกำมือ ได้ถึงสมบัติใหญ่ในวันนั้นเอง. เอกสาฎกพราหมณ์บูชาพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยผ้าห่ม ได้หมวดแปดแห่งวัตถุทั้งปวงวันนั้นเอง. ขอถวายพระพร ชนทั้งหลายเหล่านั้น แม้ทั้งปวงได้เสวยโภคทรัพย์และยศซึ่งเป็นไปในทิวสุทธรม."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าค้นหา ได้พบชนหกคนเท่านั้นหรือ?"

ถ. "ขอถวายพระพร."

ร. "ถ้าอย่างนั้น อุกุศลมีกำลังยิ่งกว่า กุศลหาอย่างนั้นไม่. ก็วันเดียวเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นบุรุษทั้งหลายสิบคนบ้าง ยี่สิบคนบ้าง สามสิบคนบ้าง สี่สิบคนบ้าง ห้าสิบคนบ้าง ร้อยคนบ้าง พันคนบ้างรับอาชญาขึ้นอยู่บนหลาวทั้งหลาย เพราะผลแห่งกรรมเป็นบาป... ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงกล่าวว่า 'อกุศลมี

กำลังยิ่งกว่าแน่แท้ กุศลหาอย่างนั้นไม่' ฉะนั้น อสทิสทานอันพระเจ้าโกศลทรงบริจาคใน พระพุทธศาสนานี้ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าได้ยืมหรือ?"

ถ. "ขอถวายพระพร ได้ยืม."

จ. "เออ ก็ พระเจ้าโกศลทรงบริจาคอสทิสทานนั้นแล้ว ย่อมได้ทรัพย์สมบัติยศและความสุขอะไร ๆ ซึ่งเป็นไปในวิภูษธรรมอันเป็นผลของการบริจาค้นั้นหรือ?"

ถ. "หามีได้ ขอถวายพระพร."

จ. "ถ้าว่าพระเจ้าโกศลทรงบริจาคตาน ไม่มีทานอื่นจะยิ่งกว่าเห็นปานนี้ ก็ไม่ได้แล้วซึ่งทรัพย์สมบัติยศและความสุข ซึ่งเป็นไปในวิภูษธรรม อันเป็นผลของการบริจาค้นั้น, ถ้าอย่างนั้น อกุศลก็เป็นของมีกำลังยิ่งกว่าแท้ กุศลหาอย่างนั้นไม่."

ถ. "ขอถวายพระพร เพราะความที่อกุศลเป็นของเล็กน้อยอกุศลจึงแปรไปเร็ว เพราะความที่กุศลเป็นของมาก กุศลจึงแปรไปโดยกาลยืดยาว. คำที่อาตมภาพว่านี้ บรมบพิตรต้องทรงพิจารณาโดยอุปมา."

ขอถวายพระพร เปรียบเหมือนธัญชาติชื่อกุมุทภักทิกาในชนบทมีในที่สุดชนบทอื่นอีก เกี่ยวมาไว้ในดวงได้เดือนหนึ่งจึงแปรไป, ข้าวสาลีทั้งหลาย แปรไปโดยห้าหกเดือน; ในของสองอย่างนี้ ธัญชาติชื่อกุมุทภักทิกาและข้าวสาลีทั้งหลาย จะผิดกันอย่างไร แปรกันอย่างไร?"

จ. "ผิดกัน แปรกัน เพราะความที่แห่งธัญชาติชื่อกุมุทภักทิกาเป็นของที่เนื้อน้อย, และเพราะความที่แห่งข้าวสาลีทั้งหลายเป็นของมีเนื้อแน่น. ข้าวสาลีทั้งหลายเป็นของควรแต่พระราชา เป็นพระกระยาหารของพระราชา, ธัญชาติชื่อกุมุทภักทิกา เป็นโภชนะของทาสและกรรมกรทั้งหลาย."

ถ. "เพราะความที่แห่งอกุศลเป็นของน้อย อกุศลจึงแปรไปเร็ว เพราะความที่แห่งกุศลเป็นของมาก กุศลจึงแปรไปโดยกาลยาวฉนั้นนั่นแล."

จ. "ในกรรมทั้งสองนั้น กรรมใด แปรไปเร็ว กรรมนั้น เป็นของมีกำลังยิ่งกว่าในโลก, เพราะเหตุ นั้น อกุศลกรรมเป็นของมีกำลังยิ่งกว่า กุศลกรรมหาอย่างนั้นไม่. ทหารคนใดคนหนึ่ง เข้าไปสู่การรบใหญ่ จับศัตรูคู่ต่อสู้ที่รักแรรได้ ชูดมานำเข้าไปส่งนายโดยพลัน ทหารนั้นชื่อว่า เป็นผู้อาจ เป็นผู้กล้าในโลก, อนึ่ง แพทย์คนใด ถอนลูกศรออกให้โรครหายโดยพลัน แพทย์คนนั้นชื่อว่า เป็นผู้ฉลาด, คนผู้นับค่านวมใด นับค่านวมเร็ว ๆ แล้วแสดงทันที คนผู้นับค่านวมนั้น ชื่อว่าเป็นคนฉลาด, คนปล้ำใด ยกคนปล้ำคู่ต่อสู้พลันให้ล้มหงาย คนปล้ำนั้นชื่อว่า เป็นผู้สามารถ เป็นผู้กล้า ฉนั้นใดก็ดี: สิ่งใดแปรไปเร็ว กุศลหรืออกุศลก็ตาม สิ่งนั้นเป็นของมีกำลังยิ่งกว่า ฉนั้นนั่น."

ถ. "ขอถวายพระพร กรรมแม่ทั้งสองนั้น เป็นของที่สัตว์จะต้องเสวยในสัมปรายภพ, อีกประการหนึ่ง อกุศลกรรมเป็นของที่สัตว์จะต้องเสวยผลในภพภูมิธรรมโดยขณะ เพราะความเป็นของเป็นไปกับด้วยโทษที่ควรเว้น."

ขอถวายพระพร พระราชกำหนดนี้ อันพระมหากษัตริย์ทั้งหลายในกาลก่อนทรงตั้งไว้แล้วว่า 'ผู้ใดฆ่ามนุษย์หรือสัตว์ดิรัจฉาน ผู้ใดลักขโมยของที่เจ้าของเขาไม่ให้ ผู้ใดถึงภริยาของบุคคลอื่น ผู้ใดกล่าวปด ผู้ใดฆ่าชาวบ้าน ผู้ใดประทุษร้ายตามหนทาง ผู้ใดทำซึ่งอันล่อลวงเขา ผู้นั้น ๆ ควรปรับไหม ควรเชี่ยน ควรตัดอวัยวะ ทำลายอวัยวะ ควรฆ่า ตามโทษานุโทษ' ฉะนี้. พระมหากษัตริย์ทั้งหลายเหล่านั้น อาศัยพระราชกำหนดนั้น ทรงพิจารณาแล้วทรงพิจารณาแล้ว ให้ปรับไหมบ้าง ให้เชี่ยนบ้าง ให้ตัดอวัยวะบ้าง ให้ทำลายอวัยวะบ้าง ให้ฆ่าบ้าง ตามโทษานุโทษ. ความกำหนดนี้ อันชนบางพวกตั้งไว้แล้วว่า 'ผู้ใดให้ทานรักษาศีลหรือทำอุโบสถกรรม ควรให้ทรัพย์หรือยศแก่ผู้นั้น' ฉะนี้ มีอยู่หรือ?

ขอถวายพระพร ชนทั้งหลายพิจารณาแล้ว พิจารณาแล้ว ซึ่งความกำหนดไว้นั้น ย่อมให้ทรัพย์บ้าง ยศบ้าง แก่ผู้นั้น รวากะให้การเชี่ยนและจำจงแก่โจรผู้ทำโจรกรรมหรือ?"

ร. "หามีได้เลย"

ถ. "ขอถวายพระพร ถ้าว่า ชนทั้งหลาย พึงพิจารณาแล้วพิจารณาแล้ว ให้ทรัพย์หรือยศแก่ทายกทั้งหลายไซ้, ถึงกุศลก็พึงเป็นของอันสัตว์พึงเสวยผลในภพภูมิธรรม. ก็เพราะเหตุใด ชนทั้งหลายไม่พิจารณาแล้วว่า 'เราทั้งหลาย จักให้ทรัพย์หรือยศแก่ทายกทั้งหลาย' ดังนี้, เพราะเหตุนั้น กุศลจึงหาเป็นของอันสัตว์พึงเสวยผลในภพภูมิธรรมไม่."

ขอถวายพระพร ด้วยเหตุนี้แล อกุศลจึงเป็นของอันสัตว์พึงเสวยผลในภพภูมิธรรม, และผู้ทำอกุศลกรรมนั้น ย่อมเสวยเวทนาที่มีกำลังยิ่งกว่าในสัมปรายภพ."

ร. "ดีแล้ว พระผู้เป็นเจ้านาคเสน ปัญหานี้ อันใคร ๆ เว้นเสียแต่ผู้รู้เช่นด้วยพระผู้เป็นเจ้าของ ฟังแก้ไขไม่ได้; ของที่เป็นไปในโลก อันพระผู้เป็นเจ้าของให้รู้แจ้ง โดยความเป็นของข้ามขึ้นจากโลก."